

Motion till riksdagen

1987/88:U528

av Alf Svensson (c)
om Sovjetunionens judar

Många förväntade sig att de nya signalerna ifrån Sovjetunionen, generalsekreterare Michail Gorbatsjovs "perestrojka", skulle medföra rätt för de judar som så önskar att utvandra. Staten Israel har emellertid sett sig föranlåten att trots allt tal om en mer flexibel och öppen sovjetisk politik meddela FN, att "kampanjen mot de sovjetiska judarna ökat i styrka långt utöver vad vi upplevt under de senaste decennierna". I ett anförande till FN:s generalförsamling yttrade ambassadör Benyamin Netanyahu, att de sovjetiska judarnas situation "förvärrats" och att "vad Sovjetunionen försöker göra är att utplåna de andliga, religiösa, kulturella, språkliga och historiska band som definierar det judiska folket . . . och genom att neka judarna hoppet att få resa ut försöker de släcka varje strimma av hopp om judisk återförening och frälsning".

I Sovjetunionen bor ca 2 miljoner judar. Ca 400 000 av dessa har uttryckt önskemål om att få utvandra. De allra flesta, ca 380 000, har uppfyllt kravet som de sovjetiska myndigheterna ställer. De kan visa upp en inbjudan från släktingar i Israel. Åtskilliga kan dokumentera att de inbjudits gång på gång.

Ca 20 000 s. k. refusniks judar som begärt men vägrats utresetillstånd, lever under mer eller mindre påfrestande förhållanden. Många utsätts för de gruvligaste trakasserier. Närmare 11 000 refusniks finns registrerade i väst med namn. Av dessa har över 1 000 refusniks väntat på utresetillstånd i 10 år eller mer. Mellan 7 000 och 8 000 har varit refusniks mellan fem och tio år. De som söker utresetillstånd måste förnya detta varje år.

266 000 judar har lämnat Sovjetunionen sedan 1968. Ca 160 000 av dessa har emigrerat till Israel. Under 1980-talet har de sovjetiska myndigheterna på ett dramatiskt sätt strypt möjligheterna att utvandra. Under 1987 erhöll enbart ca 8 000 judar visum och möjlighet att lämna Sovjetunionen.

För 50–60 år sedan fanns det över 1 100 synagogor i Sovjetunionen. I dag finns det färre än 60 stycken i hela det vida Sovjetunionen, och enbart fem vigda rabbiner.

Helt stick i stäv med den sovjetiska författningen förmenas judarna i Sovjetunionen att studera hebreiska. Böcker på hebreiska får inte tryckas eller föras in i landet. Allt görs för att förhindra judarna att lära känna sitt folks historia och tillgodgöra sig och leva i sin kultur och i sina traditioner. Icke en enda judisk skola får existera i hela Sovjetunionen.

Den sovjetiska pressen driver ofta regelrätta nidkampanjer mot judarna. Antisemitismen omhuldas för att skapa hatstämningar mot judarna och för

att försvåra deras situation i det sovjetiska samhället. Refusniks utsätts speciellt för trakasserier. Deras barn förvägras rätt till högre undervisning. Själva degraderas ofta refusniks och får dåligt avlönat arbete. Åtskilliga rättegångar har arrangerats och hårda domar har drabbat refusniks. Den enda åtalspunkten har varit att dessa personer är judar. Sovjetunionen har undertecknat rader av internationella dokument som utomordentligt klart och entydigt deklarerar rätten att emigrera, rätten att utöva sin religion och kultur etc. Sovjetunionen förtrampar dessa internationella dokument och komprometterar, enligt kds uppfattning, övriga stater som ratificerat.

Det är en oavvislig plikt för Sveriges regering och riksdag att enträget och uthålligt påtala för Sovjetunionen, att Sverige förväntar sig att Sovjetunionen, för att vinna trovärdighet över huvud, skall efterleva de dokument som undertecknats. Sveriges regering och riksdag bör verka för att en internationell opinion skapas, som kräver att judarna i Sovjetunionen får äga elementära fri- och rättigheter, således också rätten att utvandra.

Hemställan

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställs
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om de sovjetiska judarnas situation.

Stockholm den 26 januari 1988

Alf Svensson (c)